

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στις Κάτω Χώρες

Κοινωνική Ευρώπη

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας.....	7
Χρηματοδότηση.....	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	8
Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη.....	10
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	12
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	14
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	14
Τι καλύπτεται;	14
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	14
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	15
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	16
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	16
Τι καλύπτεται;	16
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	17
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	17
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	18
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	18
Τι καλύπτεται;	18
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	19
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	19
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	20
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	20
Τι καλύπτεται;	20
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	21

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	22
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	22
Τι καλύπτεται;	22
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;	23
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	23
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	25
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	25
Τι καλύπτεται;	25
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	25
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	26
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	26
Τι καλύπτεται;	26
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	26
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	26
Κεφάλαιο X: Ανεργία	28
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	28
Τι καλύπτεται;	28
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	29
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	29
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	30
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	30
Τι καλύπτεται;	31
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	32
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	32
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	33
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	33
Τι καλύπτεται;	33
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	34
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	35

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	36
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα.....	39

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Το ολλανδικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης:

- ασθένεια και μητρότητα
- ασφάλεια αναπηρίας από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Στις Κάτω Χώρες δεν υπάρχει ιδιαίτερο καθεστώς ασφάλισης κατά των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.
- σύνταξη γήρατος
- παροχές επιζώντων.
- ανεργία.
- παροχές τέκνων

Ποιοι είναι ασφαλισμένοι;

Κατ' αρχήν, όλοι οι μισθωτοί και οι μη μισθωτοί εργαζόμενοι είναι ασφαλισμένοι. Ωστόσο, οι μη μισθωτοί δεν ασφαλιζονται κατά της ανεργίας και δεν λαμβάνουν επιδόματα ασθένειας.

Τι πρέπει να κάνω για να υπαχθώ στην κοινωνική ασφάλιση;

Από τη στιγμή που εργάζεστε ως μισθωτός στις Κάτω Χώρες, υπάγεστε αυτόματα σε όλες τις προαναφερόμενες ασφαλίσεις.

Υπάρχει μόνο μία εξαίρεση: ο νόμος για την ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης προβλέπει ότι όλοι οι κάτοικοι των Κάτω Χωρών και οι μη κάτοικοι που υπόκεινται στη χώρα αυτή σε φορολογία εισοδήματος από εργασία, πρέπει να συνάψουν ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης με φορέα ασφάλισης ασθένειας. Το δικαίωμα ασφάλισης δεν θεμελιώνεται αυτομάτως όταν ένα άτομο πληροί τα κριτήρια, όπως στην περίπτωση της ασφάλισης δυνάμει του νόμου περί ειδικών εξόδων ασθένειας, καθώς ο ενδιαφερόμενος πρέπει να επιλέξει φορέα ασφάλισης και να συνάψει σύμβαση ασφάλισης. Εντούτοις, οι φορείς ασφάλισης περίθαλψης υποχρεούνται να παρέχουν ασφάλιση σε όλους όσοι υποβάλλουν αίτηση.

Αν εργάζεστε ως μη μισθωτός και η έδρα της επιχείρησής σας βρίσκεται στις Κάτω Χώρες ή αν ασκείτε εκεί το επάγγελμά σας, καλύπτεστε αυτοδικαίως από τις περισσότερες εθνικές ασφαλίσεις. Ωστόσο, δεν καλύπτεστε από την ασφάλιση ανεργίας.

Περαιτέρω μέτρα που πρέπει να ληφθούν

Αν είστε μισθωτός, σε περίπτωση ανικανότητας για εργασία ή ανεργίας, πρέπει να απευθυνθείτε στο Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών (*UWV, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen*). Το UWV είναι επίσης αρμόδιο για δραστηριότητες αναζήτησης εργασίας.

Ένας άλλος σημαντικός για σας οργανισμός είναι η τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων (*Sociale Verzekeringsbank*), στην οποία θα πρέπει να απευθυνθείτε για να λάβετε οικογενειακά επιδόματα ή σύνταξη γήρατος αν έχετε φθάσει την ηλικία των 65 ετών.

Σε περίπτωση θανάτου, ο επιζών ή/και τα παιδιά θα πρέπει επίσης να απευθυνθούν στην τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων.

Πώς γίνεται η καταβολή των εισφορών;

Αν είστε μισθωτός, ο εργοδότης σας είναι αυτός που αποδίδει τις εισφορές στους διάφορους κλάδους της κοινωνικής ασφάλισης. Το μέρος των εισφορών που βαρύνει εσάς κρατείται από τις αποδοχές σας. Ο εργοδότης σας υποχρεούται να σας επιστρέψει το ποσό των ανάλογων με το εισόδημα εισφορών που έχετε καταβάλει για την υγειονομική ασφάλιση. Αν λαμβάνετε παροχές σε χρήμα, ο φορέας που σας τις χορηγεί σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει να επιβάλει κρατήσεις για εισφορές στις παροχές αυτές.

Αν είστε μη μισθωτός, θα λάβετε κατάσταση με τις εισφορές που πρέπει να καταβάλετε. Στην κατάσταση αυτή αναφέρεται επίσης το ποσό των εισφορών που πρέπει να καταβάλετε βάσει του νόμου για την υγειονομική ασφάλιση. Οι εισφορές αυτές είναι ανάλογες με το εισόδημά σας.

Στην περίπτωση της υγειονομικής ασφάλισης, οι ονομαστικές εισφορές εισπράττονται άμεσα από το ταμείο ασθένειας στο οποίο υπάγεστε. Ο εργοδότης σας ή ο οικείος φορέας μπορούν να σας δώσουν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό των εισφορών που έχουν εφαρμογή στην περίπτωση σας.

Τι μπορείτε να κάνετε αν δεν συμφωνείτε με απόφαση αρμόδιου φορέα

Αν δεν συμφωνείτε με απόφαση ασφαλιστικού φορέα, μπορείτε να την προσβάλετε. Προς τούτο πρέπει να υποβάλετε ένσταση, εντός ορισμένης προθεσμίας, κατά της εν λόγω απόφασης στο φορέα που την εξέδωσε. Ο τελευταίος πρέπει τότε να επανεξετάσει την απόφαση και να αποφανθεί επί της ένστασης. Εντός ορισμένης προθεσμίας, μπορείτε να προσφύγετε κατά της απόφασης επί της ένστασής σας στο διοικητικό τμήμα του περιφερειακού δικαστηρίου (*Arrondissementsrechtbank*) που αναφέρεται στην ίδια την απόφαση. Στην απόφαση αναφέρεται επίσης η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να υποβάλετε την προσφυγή σας.

Πρέπει να καταθέσετε προσφυγή στο περιφερειακό δικαστήριο δηλώνοντας ότι δεν συμφωνείτε με την απόφαση του φορέα και ζητάτε επανεξέταση. Πρέπει να επισυνάψετε αντίγραφο της προσβαλλόμενης απόφασης.

Αν το περιφερειακό δικαστήριο εκδώσει απόφαση με την οποία επίσης δεν συμφωνείτε, μπορείτε, στις περισσότερες περιπτώσεις, να προσφύγετε στο κεντρικό συμβούλιο προσφυγών (*Centrale Raad van Beroep, Vrouwe Justitiaplein 1, Postbus 16002, 3500 DA Utrecht*), εντός έξι εβδομάδων από την κοινοποίηση της απόφασης.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Η κοινωνική ασφάλιση στις Κάτω Χώρες αποτελεί κοινή αρμοδιότητα του υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης (*Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*) και του υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού (*Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*). Η ασφάλιση στις Κάτω Χώρες διακρίνεται στην εθνική ασφάλιση, η οποία καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού, και στην ασφάλιση των μισθωτών, η οποία καλύπτει μόνο τους μισθωτούς εργαζομένους. Τα καθεστώτα εθνικής ασφάλισης προβλέπουν:

- ασφάλιση γήρατος
- συντήρησης επιζώντων,
- ιατρική περίθαλψη,
- ασφάλιση για ειδικά έξοδα ασθένειας και

- οικογενειακά επιδόματα.

Τα καθεστώτα εθνικής ασφάλισης των μισθωτών προβλέπουν:

- ασφάλιση για παροχές ασθενείας,
- ασφάλιση αναπηρίας και
- ασφάλιση ανεργίας .

Υπάρχει άλλο καθεστώς ασφάλισης αναπηρίας για ανάπηρους νέους. Δεν προβλέπεται ειδικό καθεστώς ασφάλισης για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες. Οι εν λόγω κίνδυνοι καλύπτονται από τα λοιπά καθεστώτα ασφάλισης. Επιπροσθέτως, εφαρμόζεται ένα κρατικό καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας, η διαχείριση του οποίου έχει ανατεθεί στις δημοτικές αρχές. Το εν λόγω καθεστώς λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας με στόχο τη διασφάλιση του ελάχιστου εισοδήματος σε όσους δεν διαθέτουν (πλέον) επαρκείς πόρους προκειμένου να καλύψουν τα βασικά έξοδα διαβίωσης.

Εκτός της ασφάλισης για ειδικά έξοδα ασθενείας και έξοδα ιατρικής περίθαλψης, η διαχείριση των καθεστώτων εθνικής ασφάλισης αποτελεί αρμοδιότητα της Τράπεζας κοινωνικών ασφαλίσεων (*Sociale Verzekeringsbank*).

Το Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών (στο εξής «UWV») είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των καθεστώτων ασφάλισης των μισθωτών εργαζομένων. Η δημόσια υπηρεσία απασχόλησης υπόκειται επίσης στην αρμοδιότητα του UWV. Η υπηρεσία επιθεώρησης εργασίας και εισοδήματος (IWI) ελέγχει το UWV και την Τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων (SVB).

Η ασφάλιση υγείας (ιατρική περίθαλψη) παρέχεται από ιδιωτικές εταιρείες ασφάλισης υγείας, οι οποίες ελέγχονται από την ολλανδική αρχή υγειονομικής περίθαλψης (*Nederlandse Zorgautoriteit*).

Η γενική ασφάλιση για ειδικά έξοδα ασθενείας παρέχεται από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες ελέγχονται ομοίως από την εθνική αρχή υγειονομικής περίθαλψης (*Nederlandse Zorgautoriteit*).

Βλ. επίσης: Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Χρηματοδότηση

Η κοινωνική ασφάλιση στις Κάτω Χώρες χρηματοδοτείται μέσω ενός μικτού συστήματος εισφορών (από τους μόνιμους ή μη κατοίκους των Κάτω Χωρών, τους μισθωτούς, τους αυτοαπασχολούμενους και τους εργοδότες) και φόρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις εξασφαλίζεται επιπρόσθετη χρηματοδότηση από γενικούς φόρους, όπως στην περίπτωση της σύνταξης γήρατος.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα

είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.

- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Η ιατρική περίθαλψη καλύπτεται από δύο διαφορετικά καθεστάτα ασφάλισης που αλληλοσυμπληρώνονται: ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης και ασφάλιση ειδικών εξόδων ασθένειας. Η τελευταία βασίζεται στο γενικό νόμο περί έκτακτων δαπανών λόγω ασθένειας (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, AWBZ*).

Σύμφωνα με αυτόν τον νόμο, στο καθεστώς ασφάλισης ειδικών εξόδων ασθένειας υπάγονται υποχρεωτικά όλοι οι κάτοικοι των Κάτω Χωρών, καθώς και οι μη κάτοικοι που εργάζονται στις Κάτω Χώρες και υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος από εργασία στη χώρα αυτή. Οι εν λόγω κατηγορίες πολιτών υποχρεούνται να συνάψουν ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης δυνάμει του νόμου περί ασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης (*Zorgverzekeringswet*).

Το κράτος προβλέπει δύο εξαιρέσεις σε αυτόν τον γενικό κανόνα:

- τα εν ενεργεία μέλη των ενόπλων δυνάμεων συνάπτουν ασφάλιση δυνάμει του νόμου περί ειδικών εξόδων ασθένειας, ωστόσο δεν υποχρεούνται να συνάψουν ασφάλιση δυνάμει του νόμου για την ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης. Η τελευταία παρέχεται από τις στρατιωτικές ιατρικές υπηρεσίες.
- Επίσης, από την εν λόγω υποχρέωση ασφάλισης εξαιρούνται οι αντιρρησίες συνείδησης. Όσοι αντιτάσσονται στην ασφάλιση για λόγους αρχής δεν καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές δυνάμει του νόμου περί ειδικών εξόδων ασθένειας, ούτε υποχρεούνται να συνάψουν ασφάλιση δυνάμει του νόμου για την ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης. Εντούτοις, καταβάλλουν εισφορά αναλογική προς το εισόδημά τους με τη μορφή υποκατάστατου φόρου.

Οι υπαγόμενοι στην ασφάλιση ασθένειας δυνάμει του νόμου περί ασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης δικαιούνται ιατρικές παροχές. Υπάρχουν δύο βασικές παραλλαγές της ασφάλισης ασθένειας: η ασφάλιση που βασίζεται στις παροχές σε είδος και η ασφάλιση που βασίζεται στην αποζημίωση δαπανών υγειονομικής περίθαλψης. Το ταμείο σας θα σας χορηγήσει βιβλιάριο μέλους που θα βεβαιώνει ότι είστε ασφαλισμένος κάθε φορά που θα χρειάζεστε ιατρική περίθαλψη. Η σύναψη ασφάλισης ασθένειας με φορέα ασφάλισης ασθένειας σας εξασφαλίζει αυτοδικαίως ασφάλιση AWBZ.

Τι καλύπτεται;

Ο φορέας σας ασφάλισης ασθένειας μπορεί να σας εξηγήσει λεπτομερώς τις παροχές που μπορείτε να ζητήσετε βάσει του νόμου περί υγειονομικής ασφάλισης και του νόμου AWBZ. Οι ασφαλισμένοι βάσει του νόμου περί υγειονομικής ασφάλισης δικαιούνται ειδικότερα τις ακόλουθες παροχές:

Ιατρική περίθαλψη

Η ιατρική περίθαλψη καλύπτει υπηρεσίες όπως αυτές που παρέχονται από τους γενικούς γιατρούς, τους ειδικούς γιατρούς, τους ψυχολόγους και τους γυναικολόγους. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται από αυτά τα πρόσωπα. Αν δεν πρόκειται για παροχές σε σχέση με αποκλειστικές υπηρεσίες που πρέπει να καταχωρίζονται και των οποίων η ονομασία προστατεύεται δυνάμει του νόμου για τα επαγγέλματα του τομέα υγειονομικής περίθαλψης, οι εν λόγω υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται και από άλλα πρόσωπα. Μεταξύ των υπηρεσιών αυτών περιλαμβάνονται οι εργαστηριακές εξετάσεις και η νοσηλευτική φροντίδα.

Περιλαμβάνεται επίσης ο γενετικός έλεγχος, η μη κλινική αιμοκάθαρση, οι υπηρεσίες προς τους πάσχοντες από χρόνια διαλείποντα αναπνευστικά προβλήματα και η πρόληψη των θρομβώσεων. Ο απαραίτητος εξοπλισμός για τη μη κλινική αιμοκάθαρση και την τεχνητή αναπνοή για τους χρόνιους διαλείποντες ασθενείς ανήκουν στα ιατρικά βοηθήματα που καλύπτονται από την ασφάλιση. Ορισμένες μορφές φροντίδας που μπορούν να παράσχουν ειδικευμένοι γιατροί μπορεί να εξαιρούνται από τις υπηρεσίες για τις οποίες προβλέπεται απόδοση της δαπάνης. Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η συμμετοχή του ασφαλισμένου δεν μπορεί να υπερβεί ορισμένο ποσό που καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Βάσει του νόμου περί υγειονομικής περίθαλψης προβλέπεται η κάλυψη δαπανών για υπηρεσίες ψυχικής υγείας (συμπεριλαμβανομένης της γενικής ψυχολογικής βοήθειας).

Φαρμακευτικά προϊόντα

Η προμήθεια φαρμακευτικών προϊόντων περιλαμβάνει τα φάρμακα και ορισμένα διατροφικά προϊόντα που προορίζονται για ιατρική χρήση. Τα εγκεκριμένα φάρμακα ταξινομούνται, κατ' αρχήν, σε κατηγορίες ισοδύναμων θεραπευτικών ουσιών. Το ανώτατο όριο απόδοσης δαπανών για μια κατηγορία φαρμάκων καθορίζεται βάσει της μέσης τιμής των φαρμάκων αυτής της κατηγορίας. Αν ένας ασφαλισμένος επιλέξει φάρμακο του οποίου η τιμή υπερβαίνει το ανώτατο όριο, πρέπει να καταβάλει ο ίδιος τη διαφορά. Δεν υπάρχει ανώτατο όριο απόδοσης δαπανών για εγκεκριμένα φάρμακα μη ισοδύναμα με άλλες θεραπευτικές ουσίες. Το σύστημα αυτό είναι γνωστό ως «σύστημα απόδοσης δαπανών για φάρμακα» (*geneesmiddelenvergoedingensysteem* ή *GVS*).

Ο φορέας ασφάλισης ασθένειας μπορεί να περιορίσει την απόδοση δαπανών για φάρμακα που περιέχουν συγκεκριμένες δραστικές ουσίες. Επισημαίνεται ότι οι φορείς ασφάλισης ασθένειας καθορίζουν (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) τα φάρμακα των οποίων τα έξοδα επιστρέφονται.

Διακομιδή ασθενών

Η διακομιδή των ασθενών πραγματοποιείται, εφόσον εγκριθεί, με ασθενοφόρο, ταξί ή ιδιωτικό αυτοκίνητο, υπό τον όρο ότι γίνεται κατ' εντολή γιατρού. Ο θεράπων γιατρός χορηγεί σχετική βεβαίωση. Οι εν λόγω παροχές καλύπτουν επίσης τη διακομιδή με μέσα μαζικής μεταφοράς στην οικονομικότερη θέση, για μεταφορά από ή προς το νοσηλευτικό ίδρυμα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το ταμείο ασθένειας μπορεί να ορίσει έκτακτο μέσο μεταφοράς, όπως το ελικόπτερο.

Είτε γίνεται χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, είτε ταξί ή ιδιωτικού αυτοκινήτου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει αρχικά ο ίδιος ένα ορισμένο ποσό για 12 μήνες. Τα έξοδα μεταφοράς με ιδιωτικό αυτοκίνητο επιστρέφονται βάσει ενός σταθερού ποσού ανά χιλιόμετρο.

Η διακομιδή ασθενών σε κατάκλιση ή ασθενών που χρειάζονται επίβλεψη επιτρέπεται μόνο σε τέσσερις περιπτώσεις: ασθενείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση, χημειοθεραπεία ή ακτινοθεραπεία ή ακόμη πρόσωπα με μειωμένη όραση που δεν μπορούν να μετακινηθούν χωρίς συνοδεία και, τέλος, ασθενείς σε αναπηρικό αμαξίδιο. Η απόσταση περιορίζεται σε 200 χλμ. (ταξίδι μετάβασης). Ο ασθενής, ο οποίος πρέπει προηγουμένως να έχει λάβει την έγκριση του φορέα ασφάλισης ασθένειας προκειμένου να ζητήσει περίθαλψη σε απομακρυσμένο ίδρυμα ή σε υπηρεσία περίθαλψης (τόσο στις Κάτω Χώρες όσο και στο εξωτερικό) δικαιούται απόδοση των δαπανών διακομιδής για την μεγαλύτερη απόσταση.

Υπάρχει, ωστόσο, μια ρήτρα εξαιρέσης με την οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ασφαλισμένοι που δεν ανήκουν στις προαναφερόμενες κατηγορίες μπορούν να ζητήσουν

απόδοση των δαπανών. Αυτό μπορεί να ισχύσει όταν ο ασφαλισμένος υποχρεούται να μετακινηθεί για τη θεραπεία μακροχρόνιας ασθένειας ή πάθησης.

Οδοντιατρική περίθαλψη

Για τα παιδιά και τα άτομα ηλικίας έως 18 ετών, η οδοντιατρική περίθαλψη περιλαμβάνει προληπτική συντήρηση, φθορίωση των δοντιών έως και δύο φορές τον χρόνο από την ηλικία των έξι ετών, σφραγίσματα, περιοδοντική φροντίδα και χειρουργικές επεμβάσεις. Για τους ενήλικες, η οδοντιατρική περίθαλψη καλύπτει έξοδα τεχνητών οδοντοστοιχιών και χειρουργικές επεμβάσεις.

Προθέσεις, γυαλιά οράσεως, βοηθήματα ακοής

Για τις εν λόγω δαπάνες υγείας απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τον φορέα ασφάλισης. Δεν καταβάλλεται συμμετοχή, πλην ορισμένων εξαιρέσεων για τις περιπτώσεις των ορθοπεδικών υποδημάτων και των συσκευών ακοής.

Νοσηλεία

Η νοσοκομειακή περίθαλψη – εξαιρουμένων των ψυχιατρικών νοσοκομείων ή των ψυχιατρικών υπηρεσιών γενικών ή πανεπιστημιακών νοσοκομείων – καλύπτονται από την ασφάλιση 'AWBZ κατά το μέτρο που διαρκούν άνω του ενός έτους.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Το ταμείο σας θα σας χορηγήσει βιβλιάριο μέλους που θα βεβαιώνει ότι είστε ασφαλισμένος κάθε φορά που θα χρειάζεστε ιατρική περίθαλψη.

Μπορείτε να απευθυνθείτε σε οποιονδήποτε ιατρό της αρεσκείας σας, ο οποίος θα πρέπει να διαθέτει άδεια άσκησης επαγγέλματος. Ωστόσο, εάν επιθυμείτε να επισκεφθείτε έναν ειδικό ιατρό, απαιτείται παραπομπή από τον γενικό ιατρό. Όσον αφορά τη νοσοκομειακή περίθαλψη, μπορείτε να επιλέξετε ελεύθερα μεταξύ των νοσοκομείων ή των ιδρυμάτων που είναι εγκεκριμένα από το Υπουργείο Υγείας.

Οι δαπάνες αναλαμβάνονται από το ιδιωτικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας. Βάσει του σχετικού νόμου, για τις περισσότερες μορφές περίθαλψης οι ασφαλισμένοι άνω των 18 ετών υποχρεούνται να καταβάλουν εισφορές για την κάλυψη των εξόδων. Ωστόσο, προβλέπεται αποζημίωση για ασθενείς με χρόνιες παθήσεις.

Για τη χορήγηση φαρμακευτικών προϊόντων, οι ασφαλισμένοι πρέπει να δηλώσουν έναν φαρμακοποιό της επιλογής τους.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Δικαιώματα στα επιδόματα ασθένειας κατά τη διάρκεια του χρόνου ασφάλισης

Ο αστικός κώδικας υποχρεώνει τον εργοδότη να εξακολουθήσει να καταβάλλει σε ασθενή μισθωτό, κατά τα δύο πρώτα χρόνια ασθένειας, τουλάχιστον το 70% του μισθού του. Ο νόμος για την ασφάλιση ασθένειας χρησιμεύει απλώς ως δίκτυ ασφαλείας για όσους δεν έχουν (πλέον) εργοδότη, και σε ορισμένες ιδιαίτερες περιπτώσεις.

Ο εργαζόμενος δικαιούται επίδομα ασθένειας όταν η σχέση εργασίας λύεται την πρώτη ημέρα της ασθένειας ή κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής καταβολής του μισθού. Τα επίδομα καταβάλλεται από το τέλος της σχέσης εργασίας, ενώ μεσολαβούν τουλάχιστον δύο ημέρες χρόνου αναμονής. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν ορισμένοι εργαζόμενοι που έχουν συνάψει συμβάσεις πλαίσιο ή μισθωτοί με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Οι υπόλοιποι δικαιούνται επιδόματα ασθένειας από την πρώτη ημέρα ασθένειας.

Σε κάθε περίπτωση παύετε να δικαιούστε επίδομα ασθένειας την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο φθάνετε την ηλικία των 65 ετών.

Δικαίωμα στα επιδόματα ασθένειας μετά τη λήξη της ασφάλισης

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μια ασθένεια που έχει δηλωθεί λιγότερο από έναν μήνα πριν από τη λήξη της ασφάλισης μπορεί ακόμη να σας κατοχυρώσει δικαίωμα στα επιδόματα.

Τι καλύπτεται;

Ο εργαζόμενος θα λαμβάνει το 70 % του μισθού ή της αμοιβής του κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών της ασθένειας. Ο εργοδότης εξακολουθεί να καταβάλλει το μισθό του μισθωτού μέχρι την 104η εβδομάδα της ασθένειας, αλλά ποτέ πέραν της διάρκειας της σύμβασης.

Το ανώτατο ποσό των ημερήσιων αποδοχών ανέρχεται σε 188,85 ευρώ. Κατόπιν υπουργικής έγκρισης, υπάρχει η δυνατότητα αύξησης αυτού του ποσοστού από τα συμβούλια εργασίας. Επίσης, εάν το 70% του ημερομισθίου σας είναι κατώτερο από το ελάχιστο προβλεπόμενο εισόδημα, μπορείτε να ζητήσετε συμπλήρωμα επιδόματος βάσει του νόμου περί συμπληρωματικών παροχών (*Toeslagenwet*) (ανάλογα με τους εισοδηματικούς πόρους σας).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Ο μισθωτός εργαζόμενος που δικαιούται επίδομα ασθένειας πρέπει να δηλώσει ή να φροντίσει να δηλωθεί η ασθένειά του το συντομότερο δυνατό (το αργότερο τη δεύτερη ημέρα ασθένειας), εφόσον πρέπει να διακόψει την εργασία του ή δεν μπορεί να μεταβεί στην εργασία του λόγω της ασθένειας. Ο εργαζόμενος ενημερώνεται από τον εργοδότη σχετικά με τους κανόνες δήλωσης της ασθένειας.

Ο εργαζόμενος πρέπει να επιτρέπει τη διενέργεια ελέγχων. Πρέπει κατ' αρχήν να βρίσκεται στην οικία του κατά το χρόνο που αναφέρεται στην εντολή ελέγχου.

Ο εργαζόμενος που ζητά επίδομα ασθένειας και του οποίου η ανικανότητα για εργασία ελέγχεται από φορέα ασφάλισης ασθένειας, πρέπει να τηρεί τους όρους που επιβάλλει το ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών (*Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, UWV*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθενείας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

---

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Βλ. Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Οι ασφαλισμένοι βάσει του νόμου περί υγειονομικής ασφάλισης δικαιούνται, μεταξύ άλλων, επίδομα μητρότητας. Οι ασφαλισμένοι βάσει του AWBZ δικαιούνται ειδικότερα επίδομα για την μητέρα και το παιδί.

Αν είστε άμεσα ασφαλισμένη στις Κάτω Χώρες ως μισθωτή, δικαιούστε κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης παροχές μητρότητας σε χρήμα (*Zwangerschapsuitkering* ή *WAZO, Wet Arbeid en Zorg*).

Τι καλύπτεται;

Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στον νόμο περί υγειονομικής περίθαλψης δικαιούνται παροχή φροντίδας της μητέρας και του νεογνού μετά τον τοκετό για 10 ημέρες κατ' ανώτατο όριο.

Οι ασφαλισμένοι στο AWBZ δικαιούνται στήριξη, καθοδήγηση και λοιπές φροντίδες κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και, κατά τα πρώτα χρόνια ζωής του παιδιού τακτικές συστηματικές εξετάσεις για την κατάσταση της υγείας του. Η AWBZ καλύπτει τα έξοδα θεραπείας, νοσηλείας και βοήθειας σε περίπτωση μακροχρόνιας ασθένειας ή σοβαρής αναπηρίας.

Η άδεια μητρότητας χορηγείται για διάστημα 16 εβδομάδων. Λαμβάνεται υποχρεωτικά άδεια τεσσάρων έως έξι εβδομάδων πριν από τον τοκετό και δέκα έως δώδεκα εβδομάδων μετά τον τοκετό.

Σε περίπτωση πρόωρου τοκετού, οι ημέρες προωρότητας του νεογνού προστίθενται στην άδεια λοχείας. Σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί μεταγενέστερα από τον χρόνο που είχε υπολογιστεί, ο αριθμός των επιπρόσθετων ημερών προστίθεται στη συνολική περίοδο της άδειας. Σε αυτήν την περίπτωση, η άδεια υπερβαίνει τις 16 εβδομάδες.

Κατά τη διάρκεια της κύησης, λαμβάνετε επίδομα μητρότητας ίσο με τις πλήρεις ημερήσιες αποδοχές σας. Κατά τη διάρκεια των 16 εβδομάδων της άδειας μητρότητας, δικαιούστε ως επίδομα το 100% του μισθού σας, που σας καταβάλλεται από τον φορέα στον οποίο υπάγεται ο εργοδότης σας. Το ανώτατο ποσό των ημερήσιων αποδοχών ανέρχεται σε 188,85 ευρώ.

Αν, μετά τη λήψη του εν λόγω επιδόματος, δεν είστε σε θέση να επιστρέψετε στην εργασία σας συνεπεία της εγκυμοσύνης ή του τοκετού, θα σας χορηγηθεί το ίδιο επίδομα (δηλαδή το 100% του ημερήσιου μισθού σας) για ανώτατη περίοδο 52 εβδομάδων. Επιπλέον, αν, πριν από την άδεια μητρότητας, είστε άρρωστη λόγω της εγκυμοσύνης σας, θα λάβετε επίδομα ασθενείας, που και πάλι ισούται με το σύνολο του ημερήσιου μισθού σας.

Επίσης, δικαιούστε δωρεάν μαιευτική φροντίδα και απόδοση δαπανών για επιλόχεια φροντίδα από το ταμείο ασθένειας, αν υπάγεστε στην ολλανδική υγειονομική ασφάλιση (*Zorgverzekeringswet*). Η μαιευτική φροντίδα παρέχεται κατά κανόνα από μαία, ωστόσο ενδέχεται να παρέχεται και από γενικό ή ειδικό ιατρό, σε κλινική ή σε νοσοκομείο, εάν δεν υπάρχει διαθέσιμη μαία ή εάν το υπαγορεύουν ιατρικοί λόγοι.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για να λάβετε το επίδομα μητρότητας πρέπει να υποβάλετε προηγουμένως στον εργοδότη σας πιστοποιητικό κήσεως (*Zwangerschapsverklaring*). Ο εργοδότης σας θα φροντίσει για την αποζημίωση των δαπανών της άδειας μητρότητας από το UWV. Εάν είστε αυτοαπασχολούμενη, μπορείτε να απευθυνθείτε απευθείας στο UWV για να λάβετε το επίδομα μητρότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την παροχή δωρεάν υπηρεσιών μαιευτικής φροντίδας και την αποζημίωση εξόδων επιλόχειας φροντίδας, απευθυνθείτε στον ασφαλιστικό φορέά σας.

Αν θέλετε να χρησιμοποιήσετε τις υπηρεσίες ενός κέντρου μητρότητας (*Kraamcentrum*), αποταθείτε σε ένωση ιατρικής βοήθειας (*Kruisvereniging*) το αργότερο πέντε μήνες πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Μισθωτοί εργαζόμενοι

Ο νόμος περί «εργασίας και εισοδήματος σύμφωνα με την ικανότητα για εργασία» (*Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, WIA*) καλύπτει όλους τους μισθωτούς εργαζομένους που παρουσιάζουν ολική ή μερική ανικανότητα για εργασία.

Ως ολική ή μερική ανικανότητα για εργασία θεωρείται η αδυναμία ενός ατόμου, ως αποτέλεσμα ασθένειας ή αναπηρίας, να εξασφαλίσει απολαβές ίσες με αυτές που κατά κανόνα αποκομίζουν οι υγιείς εργαζόμενοι παρόμοιας εκπαίδευσης και ισοδύναμων δεξιοτήτων στον τρέχοντα ή στον προηγούμενο τόπο εργασίας ή στην ευρύτερη περιφέρεια αυτού. Δεν γίνεται διάκριση όσον αφορά τα αίτια της ανικανότητας για εργασία (αναπηρία ή επαγγελματικό ατύχημα). Ο ελάχιστος βαθμός ανικανότητας για τη χορήγηση οποιασδήποτε παροχής είναι 35 %.

Όσον αφορά τα πρόσωπα με μερική ανικανότητα για εργασία, οι παροχές εστιάζουν περισσότερο στις δυνατότητες αποκατάστασης και λιγότερο στην προστασία του εισοδήματος. Το καθεστώς επιστροφής στην εργασία για άτομα με μερική ανικανότητα για εργασία (*Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten, WGA*) ενθαρρύνει τόσο τους μισθωτούς όσο και τους εργοδότες να καταβάλλουν προσπάθειες για την αποκατάσταση του εργαζομένου. Το καθεστώς παροχής εισοδήματος σε άτομα με ολική ανικανότητα για εργασία (*Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten, IVA*) εξασφαλίζει την αναπλήρωση του εισοδήματος σε περιπτώσεις ολικής και μόνιμης επαγγελματικής ανικανότητας με μηδενικές ή ελάχιστες πιθανότητες ανάρρωσης.

Αυτοαπασχολούμενοι

Οι αυτοαπασχολούμενοι που καθίστανται ανίκανοι για εργασία δεν καλύπτονται από τις εν λόγω διατάξεις και πρέπει να ασφαίζονται οι ίδιοι κατά του κινδύνου ανικανότητας για εργασία λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας.

Τι καλύπτεται;

Ο νόμος περί «εργασίας και εισοδήματος σύμφωνα με την ικανότητα για εργασία» (*Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, WIA*) καλύπτει δύο περιπτώσεις:

Καθεστώς επιστροφής στην εργασία για άτομα με μερική ανικανότητα για εργασία

Το καθεστώς επιστροφής στην εργασία για άτομα με μερική ανικανότητα για εργασία (*Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten, WGA*) παρέχει επίδομα συνδεδεμένο με το μισθό, το οποίο καταβάλλεται για διάστημα τριών έως 38 μηνών. Το ύψος του επιδόματος εξαρτάται από τον βαθμό ανικανότητας του μισθωτού, τον τελευταίο μισθό του και τον μισθό που λάμβανε κατά την περίοδο της μερικής αναπηρίας. Εάν δεν εργάζεστε, λαμβάνετε το 75 % του τελευταίου μισθού κατά τους δύο πρώτους μήνες και το 70 % του τελευταίου μισθού στη συνέχεια. Εάν είστε εργαζόμενος με μερική ανικανότητα, κατά τους δύο πρώτους μήνες λαμβάνετε το 75 % της διαφοράς μεταξύ του τελευταίου μισθού και του εισοδήματος που λάβατε από την εργασία σας επιπλέον του μισθού σας.

Συμπληρωματικό επίδομα μισθού /βοηθητικό επίδομα μπορεί επίσης να καταβάλλεται μέχρι την ηλικία των 65 ετών. Αν αυτό το εισόδημα ισούται με το 50 % τουλάχιστον της υπολειπόμενης ικανότητας βιοπορισμού, ο μισθός συμπληρώνεται με το 70 % της διαφοράς μεταξύ του τελευταίου μισθού και της υπολειπόμενης ικανότητας βιοπορισμού.

Όσοι, μετά το πέρας της περιόδου λήψης του επιδόματος που συνδέεται με το μισθό, δεν έχουν εργασία ή κερδίζουν λιγότερο από το 50% της υπολειπόμενης βιοποριστικής τους ικανότητας, λαμβάνουν επίδομα βάσει ενός ποσοστού του ελάχιστου μισθού.

Καθεστώς παροχής εισοδήματος σε άτομα με ολική ανικανότητα για εργασία

Βάσει του καθεστώτος παροχής εισοδήματος (*Regeling inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten, IVA*), τα άτομα με ολική ανικανότητα για εργασία λαμβάνουν το 75 % του τελευταίου μισθού.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Το UWV πρέπει να αξιολογήσει αν και σε ποιο βαθμό είστε ανίκανος για εργασία. Για τον σκοπό αυτό, ο φορέας θα σας ενημερώσει σχετικά με το πώς να υποβάλετε αίτηση για τη χορήγηση επιδόματος εντός μέγιστου διαστήματος 20 μηνών από την επέλευση της ανικανότητας για εργασία. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται εντός μέγιστου διαστήματος 21 μηνών.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την απόδοση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Εφόσον κατοικείτε ή εργάζεστε στις Κάτω Χώρες, είστε ασφαλισμένος δυνάμει του νόμου περί γενικής ασφάλισης γήρατος (*Algemene Ouderdomswet, AOW*). Κατά κανόνα, όλοι οι άνδρες και όλες οι γυναίκες δικαιούνται σύνταξη γήρατος στην ηλικία των 65 ετών. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μια προαιρετική ασφάλιση βάσει του νόμου περί γενικής ασφάλισης γήρατος είναι επίσης δυνατή στο εξωτερικό.

Συμπληρωματικά καθεστάτα συνταξιοδοτικής ασφάλισης

Αν εργάζεστε στις Κάτω Χώρες, μπορείτε επίσης να καλύπτεστε από συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό καθεστώς. Πολλοί επαγγελματικοί τομείς διαθέτουν ιδιαίτερο συνταξιοδοτικό καθεστώς, το οποίο είναι υποχρεωτικό. Τούτο ισχύει κυρίως για τη μεταλλουργία, τον τομέα των κατασκευών, τους ελαιοχρωματισμούς οικοδομών, τη γεωργία, τη γραφιστική, τον ξενοδοχειακό τομέα, τις οδικές μεταφορές, την εμπορική ναυσιπλοΐα, τη θαλάσσια αλιεία, την κλωστοϋφαντουργία και την υγειονομική περίθαλψη. Ο εργοδότης σας ενδέχεται επίσης να εφαρμόζει ένα αποκλειστικό για την επιχείρησή του συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό καθεστώς ή να έχει συνάψει ιδιαίτερο ασφαλιστήριο συμβόλαιο με εταιρεία ασφάλειας ζωής.

Τι καλύπτεται;

Τα ποσά των συντάξεων είναι σταθερά ποσά, αλλά αναπροσαρμόζονται δύο φορές το χρόνο, σύμφωνα με την εξέλιξη των μισθών. Οι συντάξεις καταβάλλονται μηνιαίως. Μία φορά το χρόνο, τον Μάιο μήνα, χορηγείται επίσης επίδομα διακοπών. Το καθορισμένο ποσό σύνταξης μειώνεται για κάθε έτος κατά το οποίο δεν ήσασταν ασφαλισμένος. Τούτο σημαίνει ότι σε κάθε πλήρες έτος κατοικίας ή εργασίας στις Κάτω Χώρες αναλογεί το 2% της πλήρους σύνταξης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Συντάξεις γήρατος

Μερικούς μήνες πριν από την ηλικία των 65 ετών θα λάβετε, αν κατοικείτε στις Κάτω Χώρες εκείνη την περίοδο, το ειδικό έντυπο αίτησης για χορήγηση σύνταξης γήρατος, το οποίο θα πρέπει να υποβάλετε στην τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων (*Sociale Verzekeringsbank*).

Η ολλανδική σύνταξη γήρατος χορηγείται την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο φθάνετε την ηλικία των 65 ετών. Η υποβολή αίτησης μετά την ημερομηνία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική απώλεια.

Στην περίπτωση προαιρετικής σύνταξης, η τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων (βλέπε [Παράρτημα I](#)) μπορεί να σας χορηγήσει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Αν συνάψετε προαιρετική ασφάλιση, πρέπει να υποβάλετε εμπρόθεσμα την αίτησή της, δηλαδή το επόμενο έτος από την αναχώρησή σας για το εξωτερικό ή το έτος εγκατάστασής σας ή το έτος έναρξης της δραστηριότητάς σας στις Κάτω Χώρες. Σημειώνεται ότι ο σύζυγος ή σύντροφός σας στη χώρα προέλευσής σας δεν είναι ασφαλισμένος.

Συμπληρωματικά καθεστάτα συνταξιοδοτικής ασφάλισης

Μπορείτε να ενημερωθείτε σχετικά από τον εργοδότη σας, ο οποίος θα σας γνωρίσει τα ενδεχόμενα δικαιώματά σας στον εν λόγω τομέα.

Τα συμπληρωματικά καθεστάτα είναι υπό τον έλεγχο της *Τράπεζας των Κάτω Χωρών*.

Για να σας χορηγηθούν οι παροχές των συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών καθεστώτων πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο συνταξιοδοτικό ταμείο του εκάστοτε επαγγελματικού κλάδου ή της εκάστοτε επιχείρησης ή στην εταιρεία ασφαλειών ζωής που διαχειρίζεται το καθεστώς. Οι διαφορές σχετικά με την εφαρμογή ενός συμπληρωματικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος επιλύονται από τα αστικά δικαστήρια.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Όσο κατοικείτε ή εργάζεστε στις Κάτω Χώρες, υπάγεστε στην ολλανδική ασφάλιση επιζώντων. Αν δεν κατοικείτε πλέον ή δεν εργάζεστε πλέον στις Κάτω Χώρες, μπορείτε να υπαχθείτε προαιρετικά σε αυτή την ασφάλιση.

Η σύνταξη επιζώντων, η οποία διέπεται από το γενικό νόμο περί επιζώντων (*Algemene Nabestaandenwet, ANW*), προβλέπει διάφορες παροχές, δηλαδή σύνταξη επιζώντος, μερική ή πλήρη σύνταξη ορφανού και βοηθητικό επίδομα.

Σύνταξη επιζώντος δικαιούται ο επιζών σύντροφος ενός ασφαλισμένου, ο οποίος κατά το χρόνο θανάτου του τελευταίου έχει ανύπαντρο παιδί κάτω των 18 ετών ή περιμένει παιδί ή είναι ανίκανος για εργασία (δεν είναι σε θέση να κερδίσει ο ίδιος μέσω κατάλληλης δραστηριότητας το 45% ενός κανονικού μισθού) ή έχει γεννηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1950. Ως παιδιά κάτω των 18 ετών του επιζώντος νοούνται όλα τα φυσικά και θετά τέκνα του, δηλαδή τα παιδιά άλλου προσώπου τα οποία συντηρεί και ανατρέφει όπως τα δικά του. Η σύνταξη επιζώντος διακόπτεται όταν ο επιζών δεν έχει πλέον κανένα ανύπαντρο παιδί ή δεν είναι πλέον ανίκανος για εργασία.

Το συνταξιοδοτικό δικαίωμα παύει σε κάθε περίπτωση την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο ο επιζών φθάνει την ηλικία των 65 ετών. Τότε εν γένει δικαιούται σύνταξη γήρατος. Το δικαίωμα στη σύνταξη επιζώντος παύει επίσης σε περίπτωση νέου γάμου, δηλωμένης συμβίωσης ή συγκατοίκησης.

Ο γονέας ή ο υπεύθυνος που αναλαμβάνει να συντηρήσει στο νοικοκυριό του ορφανό από ένα γονέα κάτω των 18 ετών και ανύπαντρο, δικαιούται σύνταξη ορφανού από ένα γονέα.

Η σύνταξη αυτή διακόπτεται όταν το μικρότερο παιδί φθάσει την ηλικία των 18 ετών, αναλαμβάνει τη συντήρησή του άλλο νοικοκυριό ή όταν ο γονέας ή ο κηδεμόνας λαμβάνει σύνταξη μόνου γονέα βάσει της σύνταξης γήρατος. Διακόπτεται επίσης όταν το παιδί υιοθετηθεί από το (νέο) σύζυγο του επιζώντος γονέα.

Δικαίωμα σε σύνταξη ορφανού έχουν τα παιδιά που έχουν μείνει ορφανά και από τους δύο γονείς. Το δικαίωμα αυτό επεκτείνεται στα ορφανά 16 έως 21 ετών που σπουδάζουν ή ασχολούνται για περισσότερες από 19 ώρες εβδομαδιαίως με νοικοκυριό που περιλαμβάνει ένα τουλάχιστον ακόμη ορφανό, καθώς και τα ορφανά 16 και 17 ετών που είναι ανάπηρα. Οι παροχές συνδέονται άμεσα με την εξέλιξη του κατώτατου μισθού και κυμαίνονται ανάλογα με την ηλικία του ορφανού. Προβλέπονται τρία όρια ηλικίας: παιδιά έως 10 ετών, παιδιά από 10 έως 16 ετών και παιδιά από 16 έως 21 ετών.

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη επιζώντος δεν μπορεί να υπερβεί το 70% του κατώτατου μισθού και εξαρτάται από το εισόδημα του επιζώντος.

Η σύνταξη ορφανού από ένα γονέα ανέρχεται στο 20% του ελάχιστου μισθού και δεν εξαρτάται από το εισόδημα. Έτσι, ένας επιζών με παιδί κάτω των 18 ετών μπορεί να λάβει σύνταξη ανερχόμενη στο 90% του κατώτατου μισθού.

Η σύνταξη ορφανού συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη του κατώτατου μισθού και κυμαίνεται ανάλογα με την ηλικία του ορφανού. Προβλέπονται τρία όρια ηλικίας: παιδιά έως 10 ετών,

παιδιά από 10 έως 16 ετών και παιδιά από 16 έως 21 ετών. Η σύνταξη ορφανού δεν εξαρτάται από άλλες πηγές εισοδήματος.

Οι παροχές αναπροσαρμόζονται δύο φορές το χρόνο σε συνάρτηση με την εξέλιξη των κατώτατων μισθών. Οι παροχές χορηγούνται μηνιαίως. Χορηγείται επίσης επίδομα διακοπών μία φορά το χρόνο, τον Μάιο μήνα.

Σε περίπτωση θανάτου μετά την λήξη της ασφαλιστικής περιόδου, το ποσό της σύνταξης εξαρτάται από διεθνείς συμφωνίες και από τον χρόνο ασφάλισης που έχει συμπληρώσει ο αποθανών στις Κάτω Χώρες.

Επίδομα θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου ενός μισθωτού, οι επιζώντες του λαμβάνουν παροχές σε χρήμα από την ημέρα κατά την οποία επήλθε ο θάνατος. Μετά από αυτήν την ημέρα ο μισθός παύει να καταβάλλεται. Η παροχή αυτή ισούται με το 100% του μηνιαίου μισθού που καταβαλλόταν μέχρι τη στιγμή που επήλθε ο θάνατος. Αν ο αποθανών εργαζόμενος λάμβανε κοινωνικές παροχές (*WW-, Ziektewet-, WAO-, WIA, WAZ or Wajong uitkering*), καταβάλλεται επίσης επίδομα θανάτου. Το εν λόγω επίδομα ισούται με παροχή καταβαλλόμενη μηνιαίως.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;

Εάν επιθυμείτε προαιρετική ασφάλιση, πρέπει να υποβάλλετε σχετική αίτηση εντός ενός έτους από την ημερομηνία αναχώρησής σας από τις Κάτω Χώρες. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων (*Sociale Verzekeringsbank*, βλέπε [Παράρτημα I](#)).

Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου, οι επιζώντες που κατοικούν στις Κάτω Χώρες υποχρεούνται να ζητήσουν με αίτηση τη χορήγηση σύνταξης επιζώντος και ορφανού (από έναν γονέα) το συντομότερο δυνατό από την τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων. Η κατάθεση της αίτησης αφού έχει παρέλθει ένα έτος μετά το θάνατο του ασφαλισμένου επιφέρει οικονομικές απώλειες.

Η λήψη σύνταξης επιζώντος δεν αναιρεί το δικαίωμα στα οικογενειακά επιδόματα. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων.

Σε περίπτωση θανάτου μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου, οι επιζώντες πρέπει να υποβάλουν την αίτησή τους στον οργανισμό ασφάλισης συντάξεων της χώρας κατοικίας τους, ο οποίος θα μεταβιβάσει την αίτηση στην τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων. Αν η αίτηση κατατεθεί περισσότερο από ένα χρόνο μετά το θάνατο του ασφαλισμένου, υπάρχει κίνδυνος μείωσης της σύνταξης. Η τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων εξετάζει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης και, ταυτόχρονα, αν δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλέπε [Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας](#) και [Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος](#)). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Στις Κάτω Χώρες δεν υπάρχει χωριστή ασφάλιση για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Αν είστε ανίκανος για εργασία συνεπεία εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, δικαιούστε το καθεστώς που προβλέπεται σε περίπτωση ασθένειας (βλ. Κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα). Στη συνέχεια, μπορείτε ενδεχομένως να ζητήσετε παροχές σε χρήμα λόγω ανικανότητας για εργασία (βλ. Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας). Δικαιούστε επίσης τις παροχές σε είδος της ασφάλισης ασθενείας σας (βλ. Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη).

Τι καλύπτεται;

Βλ. Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα και Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Βλ. Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα και Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθενείας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Αν κατοικείτε ή εργάζεστε στις Κάτω Χώρες, δικαιούστε κατά κανόνα επιδόματα τέκνων από το πρώτο παιδί. Το δικαίωμα αυτό αφορά τα δικά σας παιδιά, τα παιδιά από προηγούμενο γάμο και τα υιοθετημένα παιδιά κάτω των 16 ετών, εφόσον τα συντηρείτε εσείς κατά την έννοια της ολλανδικής νομοθεσίας. Για παιδιά ηλικίας μεταξύ 16 και 18 ετών πρέπει να πληρούνται και άλλες προϋποθέσεις: το τέκνο πρέπει να σπουδάζει ή να πάσχει από αναπηρία ή να είναι άνεργο. Λαμβάνονται υπόψη προϋποθέσεις συντήρησης για παιδιά που ζουν με τους γονείς τους, δηλαδή το ποσό των οικογενειακών επιδομάτων προσαρμόζεται αναλόγως σε συνάρτηση με το βαθμό συντήρησης των παιδιών από τους γονείς του. Το εισόδημα του τέκνου δεν πρέπει να υπερβαίνει ορισμένα όρια για παιδιά που δεν διαμένουν με τους γονείς τους και για τα παιδιά ηλικίας 16 και 17 ετών τα οποία διαμένουν στην οικογενειακή εστία.

Το δικαίωμα στα επιδόματα τέκνων τελεί υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών πρέπει να είναι ασφαλισμένος την πρώτη ημέρα του τριμήνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση. Κατά την ίδια ημερομηνία, πρέπει επίσης να πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση των επιδομάτων.

Εκτός από την προαναφερθείσα παροχή, ο νόμος προβλέπει επίσης τη χορήγηση ενός βοηθήματος τέκνου. Το ύψος του εν λόγω βοηθήματος εξαρτάται από το εισόδημα των γονέων, την ηλικία και τον αριθμό των παιδιών της οικογένειας.

Τι καλύπτεται;

Το ποσό των επιδομάτων τέκνων εξαρτάται από τη σύνθεση του νοικοκυριού και την ηλικία των παιδιών κατά την πρώτη ημέρα κάθε τριμήνου (ημερομηνία αναφοράς).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Για να λάβετε τα οικογενειακά επιδόματα, πρέπει να υποβάλετε στο τοπικό γραφείο (*Vestigingskantoor*) της τράπεζας κοινωνικών ασφαλίσεων (*Sociale Verzekeringsbank - SVB*) του τόπου κατοικίας σας έντυπο αίτησης δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο. Τα έντυπα των αιτήσεων μπορείτε να προμηθευτείτε από την τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων. Εάν το παιδί έχει γεννηθεί στις Κάτω Χώρες, η SVB θα σας αποστείλει έντυπο αίτησης εντός ολίγων εβδομάδων. Μετά την πρώτη αίτηση, μόνο οι αλλαγές που μπορούν να επηρεάσουν το δικαίωμά σας στα επιδόματα τέκνων πρέπει να γνωστοποιούνται στο τοπικό γραφείο της SVB. Τα επιδόματα τέκνων καταβάλλονται στο τέλος κάθε τριμήνου. Αν τα παιδιά ανήκουν στο νοικοκυριό ενός παντρεμένου ζευγαριού, η αίτηση μπορεί να κατατεθεί από έναν από τους δύο συζύγους. Αν οι γονείς είναι χωρισμένοι ή διαζευγμένοι, η αίτηση πρέπει να κατατεθεί από τον γονέα με τον οποίο ζουν τα παιδιά.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινήστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγήσει τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Αν μείνετε άνεργος παρά τη θέλησή σας στις Κάτω Χώρες, δικαιούστε επιδόματα ανεργίας, τα οποία ρυθμίζονται από το νόμο για τις παροχές ανεργίας (Werkloosheidswet, WW). Δικαιούστε επίδομα ανεργίας εάν πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις και κυρίως:

- πρέπει να υφίσταται απώλεια πεντάωρης μισθωτής απασχόλησης (και των αντίστοιχων αποδοχών) σε εβδομαδιαία βάση (εάν η μισθωτή απασχόληση δεν υπερβαίνει τις 10 ώρες την εβδομάδα, θα πρέπει να υφίσταται απώλεια των μισών ωρών εργασίας) ·
- πρέπει να είστε διαθέσιμοι για εργασία στην ολλανδική αγορά εργασίας
- πρέπει να εργαζόσασταν για 26 τουλάχιστον εβδομάδες κατά τις τελευταίες 36 εβδομάδες πριν από την πρώτη ημέρα ανεργίας σας (προϋπόθεση εβδομάδων).

Εάν πληροίτε τις παραπάνω προϋποθέσεις, τότε δικαιούστε επίδομα ανεργίας, εκτός εάν:

- δικαιούστε παροχές ασθενείας πλήρους ανικανότητας
- εάν είστε τουλάχιστον 65 ετών ή μεγαλύτερος
- ζείτε ή κατοικείτε μόνιμα εκτός των Κάτω Χωρών
- εκτίετε ποινή φυλάκισης ·
- εμπίπτετε σε λοιπές εξαιρέσεις.

Αν δεν πληροίτε τις προϋποθέσεις για να λάβετε επίδομα ανεργίας ή δεν δικαιούστε πλέον τα ανωτέρω επιδόματα, μπορείτε, σε ορισμένες περιπτώσεις, να λάβετε επίδομα κοινωνικής βοήθειας από το δήμο στον οποίο κατοικείτε. Το ποσό του εν λόγω επιδόματος καθορίζεται σε συνάρτηση με την οικογενειακή σας κατάσταση, τους δικούς σας πόρους και τους πόρους του ή της τυχόν συντρόφου σας.

Εάν δικαιούστε επίδομα ανεργίας, πρέπει να πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις, όπως π.χ.

- να έχετε εγγραφεί εγκαίρως στο UWV,
- να αναζητείτε με όλα τα μέσα και να αποδεχθείτε την εργασία που θα σας προσφερθεί
- πρέπει να ενημερώνετε το UWV σχετικά με δραστηριότητες αναζήτησης και εύρεσης εργασίας.

Η μη εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων συνεπάγεται διακοπή του επιδόματος ή επιβολή κυρώσεων.

Τι καλύπτεται;

Λαμβάνετε το 75 % του τελευταίου ημερήσιου μισθού (το οποίο υπόκειται σε μέγιστο όριο) κατά τους δύο πρώτους μήνες και το 70 % στη συνέχεια.

Η διάρκεια των επιδομάτων είναι περιορισμένη. Τα άτομα που πληρούν μόνο την προϋπόθεση των εβδομάδων μισθωτής απασχόλησης λαμβάνουν επίδομα για μέγιστο διάστημα τριών μηνών. Τα άτομα που πληρούν επίσης την προϋπόθεση των ετών απασχόλησης λαμβάνουν επίδομα για αριθμό μηνών ανάλογο των μηνών απασχόλησης, για μέγιστο διάστημα 38 μηνών. Πληροίτε την προϋπόθεση των ετών απασχόλησης εάν λαμβάνετε μισθό για ελάχιστο διάστημα 52 ημερών κατά τα τέσσερα από τα πέντε τελευταία έτη πριν από το έτος κατά το οποίο μείνατε άνεργος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν το επίδομά σας είναι χαμηλότερο από τον ελάχιστο κοινωνικό μισθό, μπορείτε να ζητήσετε συμπλήρωμα επιδόματος βάσει του νόμου για τις συμπληρωματικές παροχές (*Toeslagenwet*). Το επίδομα διακόπτεται σε κάθε περίπτωση την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου φθάνετε την ηλικία των 65 ετών, οπότε μπορείτε να ζητήσετε σύνταξη γήρατος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Για να λάβετε επίδομα ανεργίας, πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών [*Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)*], στο οποίο πρέπει επίσης να εγγραφείτε ως άτομο που αναζητεί εργασία.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Νόμος περί συμπληρωματικών παροχών (TW)

Ο TW εξασφαλίζει ένα ελάχιστο εισόδημα υπέρ ορισμένων δικαιούχων παροχών, των οποίων το εισόδημα είναι χαμηλότερο από το ελάχιστο κοινωνικό. Ο νόμος TW προβλέπει τη χορήγηση συμπληρωματικής παροχής μέχρι του ποσού της διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος του δικαιούχου και του ελάχιστου κοινωνικού εισοδήματος.

Αυτό το επίδομα μπορεί να συμπληρώνει επίδομα ασθένειας, ανεργίας, ανικανότητάς για εργασία, κυήσεως, μητρότητας, υιοθεσίας και κηδεμονίας.

Μπορείτε να λάβετε συμπληρωματική παροχή όταν:

- είστε παντρεμένος (ή συζείτε) και έχετε εισόδημα (νοικοκυριού) χαμηλότερο του κατώτατου μισθού ή
- ζείτε με ένα παιδί κάτω των 18 ετών και το εισόδημα του νοικοκυριού σας είναι χαμηλότερο από το 90% του κατώτατου μισθού ή
- ζείτε μόνος και έχετε εισόδημα χαμηλότερο του 70% του κατώτατου μισθού.

Νόμος περί παροχών ανικανότητας για εργασία για ανάπηρους νέους (Wajong)

Ο εν λόγω νόμος παρέχει στήριξη για την εξεύρεση και τη διατήρηση μισθωτής απασχόλησης για ανάπηρους νέους και φοιτητές που κατέστησαν ανάπηροι σε νεαρή ηλικία. Επιπροσθέτως, οι ανάπηροι νέοι μπορούν να ζητήσουν στήριξη του εισοδήματός τους για να συμπληρώνουν το εισόδημα που κερδίζουν από την εργασία τους.

Βάσει του σχετικού νόμου, δικαιούστε το εν λόγω βοήθημα ή/και παροχές εάν κατά τη συμπλήρωση του δεκάτου εβδόμου έτους της ηλικίας σας δεν είστε σε θέση να διασφαλίσετε περισσότερο από το 75% του μισθού που αποκομίζει ένα υγιές άτομο ισοδύναμης εκπαίδευσης και επαγγελματικής πείρας (*maatman*). Επίσης, δικαιούστε το εν λόγω επίδομα ή/και παροχές εάν είστε έως τριάντα ετών και δεν είστε σε θέση να διασφαλίσετε περισσότερο από το 75% του μισθού που αποκομίζει ένα υγιές άτομο ισοδύναμης εκπαίδευσης και επαγγελματικής πείρας (*maatman*) κατά τη διάρκεια των σπουδών, και το γεγονός αυτό σας εμποδίζει να ασκήσετε πλήρως επαγγελματική δραστηριότητα μετά το πέρας των σπουδών σας. Επιπλέον, θα πρέπει να έχετε συμπληρώσει τουλάχιστον έξι μήνες φοίτησης κατά το έτος που προηγείται του έτους επέλευσης της αναπηρίας.

Χάνετε το δικαίωμα στο επίδομα/παροχή *Wajong* στην ηλικία των 65 ετών, ή εάν είστε ικανός να κερδίζετε το 75% του μισθού *maatman*.

Μπορείτε να ζητήσετε επίδομα *Wajong* αν αναγνωρισείτε ότι δεν μπορείτε να κερδίζετε περισσότερο από το 75% του μισθού *maatman* για 52 τουλάχιστον συνεχόμενες εβδομάδες. Με άλλα λόγια, υπάρχει περίοδος αναμονής ενός έτους. Για την περίοδο αυτή συνυπολογίζονται περίοδοι ασθένειας τεσσάρων συνεχόμενων εβδομάδων.

Κατά το πέρας της περιόδου αναμονής, προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος είναι να μην εξασφαλίζει ο δικαιούχος πάνω από το 75% του μισθού που αποκομίζει ένα υγιές άτομο ισοδύναμης εκπαίδευσης και επαγγελματικής εμπειρίας (*maatman*). Ακόμη και αν

δεν πρόκειται για αυτή την περίπτωση, εξακολουθείτε να δικαιούστε το επίδομα εάν κατά τις τέσσερις εβδομάδες από το τέλος της περιόδου αναμονής δεν μπορείτε να εξασφαλίσετε περισσότερο από το 75% του μισθού *maatman*.

Κοινωνική πρόνοια

Ο νόμος περί εργασίας και κοινωνικής πρόνοιας (*Wet Werk en Bijstand - WWB*) λειτουργεί ως δίκτυ ασφαλείας, το οποίο διασφαλίζει ένα βασικό εισόδημα σε κάθε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στις Κάτω Χώρες αλλά δεν διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης. Το επίδομα πρόνοιας χορηγείται έως ότου ο ενδιαφερόμενος βρει εργασία. Στο μεταξύ πρέπει να κάνει οτιδήποτε είναι εφικτό προκειμένου να κατορθώσει να συντηρεί και πάλι τον εαυτό του και υποχρεούται να δεχτεί τυχόν θέση εργασίας που θεωρείται γενικά αποδεκτή. Εάν ο ενδιαφερόμενος δεν κατορθώνει να βρει εργασία, ο δήμος όπου διαμένει και στον οποίο υπέβαλε αίτηση για τη χορήγηση του κοινωνικού επιδόματος ή/και μια εταιρία επανένταξης μπορούν να τον βοηθήσουν προκειμένου να βρει εργασία ή να παρακολουθήσει κάποιου είδους κατάρτιση. Εάν ο ενδιαφερόμενος ζει μόνος και βαρύνεται με δαπάνες στέγασης, δικαιούται κατά κανόνα επίδομα κοινωνικής πρόνοιας σε ποσοστό 70% του βασικού μισθού.

Ο νόμος περί επένδυσης στη νεολαία (*Wet Investeren in Jongeren - WIJ*) αποσκοπεί ειδικά στην παροχή βοήθειας στους νέους. Συγκεκριμένα, υποχρεώνει τους δήμους να προσφέρουν εργασία, σε συνδυασμό με τη φοίτηση στο σχολείο, σε ανθρώπους ηλικίας μεταξύ 16 και 27 ετών οι οποίοι ζητούν παροχές κοινωνικής πρόνοιας. Σε περίπτωση που η προσφορά εργασίας/εκπαίδευσης δεν επαρκεί για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών του, κάθε νέος ηλικίας από 16 έως 27 ετών δικαιούται οικονομική στήριξη.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους νόμους WWB και WIJ, ανατρέξτε στους πίνακες [MISSOC](#).

Τι καλύπτεται;

Νόμος περί συμπληρωματικών παροχών (TW)

Το επίδομα TW συμπληρώνει το μισθό σε μία μόνο περίπτωση, όταν ο εργοδότης, κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους ασθένειας, εξακολουθεί να καταβάλλει το μισθό, αλλά μόνο κατά το 70%, γεγονός που μπορεί να σημαίνει ότι το εισόδημα του μισθωτού πέφτει κάτω από το ελάχιστο κοινωνικό εισόδημα.

Νόμος περί παροχών ανικανότητας για εργασία για ανάπηρους νέους (Wajong)

Το ποσό του επιδόματος εξαρτάται από την ηλικία σας και τον μισθό που κερδίζετε. Το επίδομα εισοδήματος προβλέπει ότι οι ανάπηροι νέοι θα εξασφαλίζουν οι ίδιοι το εισόδημά τους στο μέγιστο δυνατό βαθμό, με απώτερο στόχο να καθίσταται η εργασία μια ελκυστική και σκόπιμη προοπτική. Το επίδομα Wajong μεταβάλλεται ανάλογα με την εξέλιξη της κατάστασης, και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις αλλαγές στην υγεία, στην εργασία ή στον μισθό ενός ατόμου. Για τον λόγο αυτό, το UWV συνεχίζει να αξιολογεί την κατάσταση του δικαιούχου και μετά την έγκριση της χορήγησης του επιδόματος.

Η ισχύς ενός επιδόματος Wajong διαρκεί όσο και η ανικανότητα για εργασία και διακόπτεται στην ηλικία των 65 ετών. Το UWV (ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών) μπορεί να σας καλέσει για επαναξιολόγηση της ανικανότητάς σας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Νόμος περί συμπληρωματικών παροχών (TW)

Η παροχή χορηγείται από το ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών (UWV). Έχετε στη διάθεσή σας έξι εβδομάδες για να τη ζητήσετε, αφού σας αναγνωριστεί το σχετικό δικαίωμα. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συμπληρωματικής παροχής επιδόματος ανεργίας υποβάλλονται στην εταιρεία απασχόλησης του Εθνικού ιδρύματος κοινωνικών ασφαλίσεων (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) Werkbedrijf).

Νόμος περί παροχών ανικανότητας για εργασία για ανάπηρους νέους (Wajong)

Σε περίπτωση επέλευσης της (μερικής) αναπηρίας πριν από τη συμπλήρωση του δεκάτου εβδόμου έτους της ηλικίας σας, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για το επίδομα Wajong στο UWV τέσσερις μήνες πριν από τη συμπλήρωση του δεκάτου ογδόου έτους της ηλικίας σας.

Σε περίπτωση επέλευσης (μερικής) αναπηρίας κατά τη διάρκεια των σπουδών και σε ηλικία κάτω των 30 ετών, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για το επίδομα Wajong εντός οκτώ μηνών μετά την επέλευση της αναπηρίας.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Ο νόμος περί ειδικών δαπανών λόγω ασθένειας (*Algemene wet bijzondere ziektekosten*, AWBZ) της 14ης Δεκεμβρίου 1967 καλύπτει την παροχή φροντίδας για μακροχρόνια νοσηλευόμενους, ηλικιωμένους, άτομα με σωματική και διανοητική αναπηρία και χρόνια προβλήματα υγείας.

Όλοι οι κάτοικοι των Κάτω Χωρών και οι μη κάτοικοι που εργάζονται στις Κάτω Χώρες και υπόκεινται στη χώρα αυτή σε φορολογία εισοδήματος από εργασία συνάπτουν ασφάλιση μακροχρόνιας περίθαλψης.

Η ιατρική περίθαλψη καλύπτεται από δύο διαφορετικά καθεστάτα ασφάλισης που αλληλοσυμπληρώνονται: Την ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης και την ασφάλιση ειδικών εξόδων ασθένειας. Η τελευταία βασίζεται στο νόμο περί ειδικών δαπανών λόγω ασθένειας (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten – AWBZ*, βλ. Κεφάλαιο II: Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;). Κάθε πρόσωπο που ζει ή εργάζεται στις Κάτω Χώρες καλύπτεται βάσει του νόμου AWBZ. Όσοι ασφαλιζονται υποχρεωτικά βάσει του νόμου περί ειδικών δαπανών λόγω ασθένειας, υπόκεινται στην υποχρέωση ασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης. Το κράτος προβλέπει δύο εξαιρέσεις σε αυτόν τον γενικό κανόνα: για τα εν ενεργεία μέλη των ενόπλων δυνάμεων και τους αντιρρησίες συνείδησης.

Τι καλύπτεται;

Η περίθαλψη περιλαμβάνει πέντε ευρείες λειτουργίες: προσωπική περίθαλψη (π.χ. παροχή βοήθειας σε δραστηριότητες όπως το λουτρό, το ντύσιμο, το ξύρισμα, η χρήση της τουαλέτας, η λήψη γευμάτων), νοσηλευτική φροντίδα (π.χ. επίδεση πληγών, χορήγηση φαρμάκων και ενέσεων), υποστηρικτική καθοδήγηση (π.χ. βοήθεια στην οργάνωση του ημερήσιου προγράμματος ή καθοδήγηση όσον αφορά τη φροντίδα του νοικοκυριού), θεραπεία (π.χ. θεραπεία από ειδικό σε θέματα γηριατρικής, από ιατρό για τα άτομα με αναπηρίες ή από ειδικό σε θέματα συμπεριφορικής θεραπείας) και διαμονή (π.χ. προσαρμογή του χώρου διαβίωσης και φιλοξενία σε κέντρο περίθαλψης όταν η περίθαλψη κατ' οίκον δεν ενδείκνυται λόγω αυξημένων αναγκών φροντίδας).

Η περίθαλψη παρέχεται υπό μορφή «προϊόντων». Η κατ' οίκον περίθαλψη, η φιλοξενία σε κέντρο περίθαλψης, η εισαγωγή σε ίδρυμα για άτομα με αναπηρία αποτελούν παραδείγματα προϊόντων που παρέχονται στο πλαίσιο της ασφάλισης AWBZ. Ένα τέτοιο «προϊόν» αποτελείται είτε από μία μόνο λειτουργία είτε από έναν συνδυασμό λειτουργιών.

Στο πλαίσιο της διακριτικής του ευχέρειας όσον αφορά τις παροχές σε χρήμα, ο ασφαλισμένος μπορεί να επιλέξει τη χορήγηση περίθαλψης όχι μέσω παροχών σε είδος αλλά μέσω ενός προσωπικού προϋπολογισμού περίθαλψης (*persoonsgebonden budget, PGB*), που θα του παρέχει τη δυνατότητα να αγοράζει υπηρεσίες περίθαλψης. Ο εν λόγω προϋπολογισμός είναι διαθέσιμος για ορισμένες μορφές περίθαλψης, όπως η νοσηλευτική και η προσωπική περίθαλψη, και δεν καλύπτει τη θεραπεία ή τη διαμονή σε ίδρυμα. Το ύψος του προσωπικού προϋπολογισμού περίθαλψης εξαρτάται από τις ανάγκες περίθαλψης.

Προβλέπεται η χορήγηση ποσού ύψους 250 ευρώ ετησίως σε μη επαγγελματίες οι οποίοι παρέχουν μακροχρόνια κατ' οίκον φροντίδα σε άτομα που χρήζουν μακροχρόνιας περίθαλψης.

Η περίθαλψη παρέχεται ως παροχή σε είδος. Οι παροχές σε είδος που καλύπτονται είναι:

Κατ' οίκον φροντίδα:

Περίθαλψη που παρέχεται κατ' οίκον από ένα ίδρυμα σε ασφαλισμένους με σωματικά, ψυχογηριατρικά ή ψυχιατρικά προβλήματα και σωματική ή διανοητική αναπηρία. Υποστηρίζονται ή αναλαμβάνονται δραστηριότητες στον τομέα της προσωπικής περίθαλψης με στόχο να αντισταθμιστεί η (προσωρινή) ανικανότητα αυτοεξυπηρέτησης του ασφαλισμένου.

Η κατ' οίκον περίθαλψη περιλαμβάνει τον δανεισμό νοσηλευτικού εξοπλισμού για μέγιστο χρονικό διάστημα 26 εβδομάδων.

Μερική περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας:

Περίθαλψη η οποία παρέχεται σε κέντρο φροντίδας για ασφαλισμένους με σωματικά, ψυχογηριατρικά ή ψυχιατρικά προβλήματα και σωματική ή διανοητική αναπηρία. Στόχος της είναι η προαγωγή ή η διατήρηση της ικανότητας αυτοεξυπηρέτησης και η αποφυγή της εισαγωγής του ασφαλισμένου σε ίδρυμα ή της εγκατάλειψής του.

Πλήρης περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας:

Περίθαλψη η οποία παρέχεται σε κέντρο φροντίδας εφόσον κρίνεται αναγκαία η παραμονή του ασφαλισμένου σε ένα προστατευμένο, θεραπευτικό περιβάλλον ή η συνεχής επίβλεψη ασφαλισμένου με σωματικά, ψυχογηριατρικά ή ψυχιατρικά προβλήματα και σωματική ή διανοητική αναπηρία.

Άλλες παροχές

Πέραν των λειτουργιών περίθαλψης που προαναφέρθηκαν, η ασφάλιση υπό το καθεστώς AWBZ εξασφαλίζει επίσης παροχές όπως η μεταφορά του ασθενούς, η προμήθεια ειδών φροντίδας, η φροντίδα και υποστήριξη όσον αφορά τη νοηματική γλώσσα, η φροντίδα αποκατάστασης, η προγεννητική φροντίδα, η έρευνα ορισμένων συγγενών μεταβολικών διαταραχών και οι εμβολιασμοί στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Το Κέντρο αξιολόγησης αναγκών περίθαλψης (*Centrum Indicatiestelling Zorg, CIZ*) είναι αρμόδιο να αποφαινεται με τρόπο αμερόληπτο, αντικειμενικό και εμπειριστάωμένο σχετικά με την ανάγκη παροχής περίθαλψης και, εφόσον αυτή διαπιστώνεται, σχετικά με το είδος και τον βαθμό περίθαλψης που απαιτείται.

Το *CIZ* αξιολογεί την ανάγκη περίθαλψης σύμφωνα με τη Διεθνή Κατηγοριοποίηση της Σωματικής Λειτουργίας, Αναπηρίας και Υγείας (*International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF*) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Η αξιολόγηση του *CIZ* ισχύει για δεδομένη περίοδο μέγιστης διάρκειας πέντε ετών. Μετά το πέρας αυτού του διαστήματος, απαιτείται νέα αξιολόγηση.

Η περίθαλψη παρέχεται κυρίως από κέντρα φροντίδας. Βάσει του νόμου AWBZ, η περίθαλψη παρέχεται από ιδρύματα εγκεκριμένα και συμβεβλημένα με τον φορέα που εκτελεί τις διατάξεις του συγκεκριμένου νόμου.

Οι ασφαλισμένοι μπορούν επίσης να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν τον προσωπικό τους προϋπολογισμό περίθαλψης (*persoonsgebonden budget, PGB*) για τη λήψη βοήθειας από μη επαγγελματίες (π.χ. από το γειτονικό ή το φιλικό περιβάλλον) ή από επαγγελματίες φροντιστές (εξειδικευμένες υπηρεσίες).

Το ταμείο σας θα σας χορηγήσει βιβλιάριο μέλους που θα βεβαιώνει ότι είστε ασφαλισμένος κάθε φορά που θα χρειάζεστε ιατρική περίθαλψη. Η σύναψη ασφάλισης

υγειονομικής περίθαλψης στο πλαίσιο του νόμου περί ασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης σας εξασφαλίζει αυτοδικαίως ασφάλιση AWBZ.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση στις Κάτω Χώρες παρέχονται στη δημοσίευση *Stand van zaken van de sociale zekerheid: overzicht 1 juli 2011* (Η κοινωνική ασφάλιση στις Κάτω Χώρες την 1η Ιουλίου 2011) στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties-pb51/stand-van-zaken-van-de-sociale-zekerheid-nederlands.html>

Πληροφορίες σχετικά με τη διασυννοριακή εργασία

<http://english.szw.nl/>

Πληροφορίες σχετικά με τη διασυννοριακή κοινωνική ασφάλιση

Συμβούλιο κοινωνικής ασφάλισης **College voor zorgverzekeringen (CVZ)**

Postbus 320
1110 AH Diemen
Τηλ.: (31-10) 428 9551
<http://www.buitenland.cvz.nl>

Τράπεζα κοινωνικών ασφαλίσεων **Sociale Verzekeringsbank (SVB)**

Postbus 357
1180 AJ Amstelveen

Τμήμα διεθνών αποσπάσεων **Internationale Detachering (ID)**

Τηλ.: (31-20) 656 52 77

Προαιρετικές ασφαλίσεις **Vrijwillige Verzekeringen AOW/Anw**

Τηλ.: 020 656 52 25
Vestiging Roermond Postbus 1244
6040 KE Roermond
Tel.: (31-475) 36 80 40
<http://www.svb.nl>

Γραφείο Θεμάτων Γερμανίας **Bureau voor Duitse Zaken**

Takenhofplein 4
6538 SZ Nijmegen
Τηλ.: (31-24) 343 19 00
<http://www.svb.nl/bdz>
bdz@svb.nl

**Γραφείο Θεμάτων Βελγίου
Bureau voor Belgische Zaken**

Rat Verleghstraat 2
4815 NZ Breda
Τηλ.: (31-76) 54 85 840
<http://www.svb.nl/bbz>
bbz@svb.nl

**Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων μισθωτών
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)**

Postbus 58285 1040 HG Amsterdam
Τηλ.: (31-113) 750 350
<http://www.uwv.nl>

**Παροχές υγειονομικής περίθαλψης εκτός των Κάτω Χωρών (Agis)
Zorgverzekering buitenland (Agis)**

Postbus 19 3800 HA Amersfoort
Τηλ.: (31-900) 8685
<http://www.agisweb.nl>

**Παροχές υγειονομικής περίθαλψης εκτός των Κάτω Χωρών (CZ Sittard)
Zorgverzekering buitenland (CZ Sittard)**

Postbus 55
6130 MA Sittard
<http://www.cz.nl>

Πληροφορίες σχετικά με τη διασυνοριακή φορολογία

**Κέντρο υποστήριξης για την εργασία και την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας εκτός συνόρων - Γερμανία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες
Steunpunt Grensoverschrijdend Werken en Ondernemen (GWO) Duitsland, België Nederland**

Terra Nigrastraat 10
6216 BL Maastricht
Τηλ.: 0800 024 12 12 (από τις Κάτω Χώρες)
0800 902 20 (από το Βέλγιο)
0800 101 13 52 (από την Γερμανία)
<http://www.belastingdienst.nl>

**Φορολογική και Τελωνειακή Διοίκηση
Belastingdienst**

Limbourg/Τμήμα διεθνών υποθέσεων
(Limburg/kantoor Buitenland)
Postbus 2865
6401 DJ Heerlen
Τηλ.: (31-55) 53 85 385
<http://www.belastingdienst.nl>
http://www.minfin.nl/nl/onderwerpen/belastingen/belastingen_internationaal

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένοι στις Κάτω Χώρες.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για τις Κάτω Χώρες είναι οι ακόλουθες:

- Νόμος περί υποστήριξης της αναπηρίας για ανάπηρους νέους, της 24ης Απριλίου 1997 (Wajong).
- Νόμος περί συμπληρωματικών παροχών, της 6ης Νοεμβρίου 1986 (TW).

¹ Βλ. παράρτημα X του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.